

GIG
CYMRU
NHS
WALES

Iechyd Cyhoeddus
Cymru
Public Health
Wales

Cynllun Arolygu Iechyd Rhywiol yng Nghymru (SWS)

Adroddiad Chwarterol, Gorffennaf 2019 (Data tan ddiwedd Mawrth 2019)

Awdur: Canolfan Arolygu Clefydau Trosglwyddadwy

Dyddiad: Gorffennaf 2019

Fersiwn:v0

Statws: Cymeradwywyd

Cynulleidfa arfaethedig: Gweithwyr iechyd proffesiynol

Cyhoeddi/Dosbarthu:

- Cyhoeddi ar fewnrwyd a rhyngrwyd Iechyd Cyhoeddus Cymru
- Hysbysiad cyhoeddi trwy e-bost i randdeiliaid

Diben a Chrynodeb o'r Ddogfen:

Mae'r adroddiad hwn yn cyflwyno'r tueddiadau diweddaraf a welwyd ar gyfraddau heintiau a drosglwyddir yn rhywiol a heintiau eraill a gafodd eu diagnosio mewn clinigau Iechyd Rhywiol Integredig yng Nghymru ac mae'n tynnu sylw at faterion ansawdd yn y data. Mae'r adroddiad hwn yn cymharu'r cyfnod 6 mis o Hydref 2018 i Fawrth 2019 (Chwarter 4 2018-Chwarter 1 2019) â'r un cyfnod y flwyddyn flaenorol. Cyflwynir y data fel yr oedd ar 31 Gorffennaf 2019.

Pwyntiau allweddol

O gymharu Chwarter 4 2017- Chwarter 1 2018 â Chwarter 4 2018 - Chwarter 1 2019, gwnaeth clinigau iechyd rhywiol integredig yng Nghymru ddiagnosisio:

- Mwy o sifflis (cynydd o 22%), gonorea (14%), ac achosion cyntaf o herpes (7%).
- Llai o ddiagnosis newydd o HIV (43%).
- Arhosodd clamydia ac achosion cyntaf o ddafadennau yn gymharol sefydlog.
- Ni nodwyd unrhyw gynnydd yn LGV (lymphogranuloma venereum) wrth gymharu'r chwarteri (Tabl 1), er yn 2018 roedd 13 adroddiad a gadarnhawyd gan labordy o LGV yng Nghymru (nas dangosir), o'i gymharu â 3 y flwyddyn ar gyfartaledd rhwng 2013-2017. Dyma'r nifer uchaf o achosion ers i arolygu LGV cenedlaethol ddechrau yn 2003.
- Parhaodd diagnosis o sifflis i gynyddu, a gwelwyd cynnydd tebyg ymhlith dynion heterorywiol (21%) a dynion sy'n cael rhyw gyda dynion (MSM) (27%). Roedd achosion ymysg fenywod yn llai niferus ac yn aros yn sefydlog. (Tabl 2).
- Yr hyn sy'n peri pryder yw'r cynnydd o 76% mewn diagnosisu o sifflis ymhlith pobl dan 25 oed (Tabl 3).
- Mae'r cynnydd mewn diagnosisu gonorea ymhlith dynion yn bennaf (18%), gyda chynnydd tebyg i'w weld mewn dynion heterorywiol a MSM. Gwelwyd cynnydd o 6% hefyd mewn diagnosisu clamydia mewn MSM.
- Dylid dehongli tueddiadau byrddau iechyd yn ofalus, gan fod cyflawnrwydd data yn amrywio rhwng clinigau a byrddau iechyd.
- Mae'r tueddiadau diweddaraf sydd ar gael yn dangos bod clamydia wedi cynyddu ym Mwrdd Iechyd Prifysgol Abertawe Bro Morgannwg a Bwrdd Iechyd Addysgu Powys. Gwelir cynnydd mewn clamydia mewn MSM mewn 4 allan o 7 Bwrdd Iechyd (Tabl 4).
- Gwelir cynnydd diweddar mewn gonorea a sifflis yn y mwyafrif o fyrddau iechyd. Roedd yn ymddangos bod adroddiadau sifflis wedi cwmpo yn chwarter cyntaf 2019, er y gellir derbyn mwy o adroddiadau yn ystod yr wythnosau canlynol.
- Ym mis Gorffennaf 2017, dechreuodd clinigau Iechyd Rhywiol Integredig ragnodi meddyginiaeth proffylaxis cyn-gysylltiad (PrEP) i gleifion sydd mewn perygl o gael eu heintio ag HIV. Efallai fod hyn wedi newid y nifer o bobl sy'n mynychu clinigau ar gyfer sgrinio a diagnosisu heintiau a drosglwyddir yn rhywiol.